

Posudek školitelky na bakalářskou práci Barbory Vackové “Geraldine Mucha. Sonda do života a díla skladatelky.”

Bakalářská práce Barbory Vackové je první rozsáhlejší odbornou prací o skotsko-české hudební skladatelce Geraldine Muchové (1917-2012). Těžištěm práce je skladatelčina biografie, kterou ovšem Vacková nepojímá jako přehled fakt spojených do zdánlivě objektivního vyprávění, ale jejíž psaní v průběhu celé práce soustavně problematizuje. V tom také vidím největší přínos práce, která se tak kromě „faktografické platformy o životě a uměleckých aktivitách Muchové“ (7-8) stává významným příspěvkem k porozumění specifické situace žen skladatelek v západní společnosti 20. století, a také příspěvkem do diskuse o psaní ženské skladatelské biografie obecněji. V tomto posledním ohledu práce vychází z dnes již kanonického článku americké muzikoložky Ruth A. Solie „Changing the Subject“ z roku 1993. Solie v něm konstatuje, že zásadní rozdíl mezi skladateli a skladatelkami netkví v charakteru jejich díla, ale v jejich zásadně odlišných životních zkušenostech, které se odvíjí od jejich rozdílného postavení v rámci genderového řádu. Jako klíčové příklady těchto odlišných zkušeností Solie uvádí manželství a rodičovství. Právě pozornost ke způsobu, jakým Muchová v průběhu celého života vyjednávala (či nevyjednávala) mezi svou rolí manželky a matky a svou identitou skladatelky tvoří základní interpretační linii textu Vackové.

Patrně nejvýraznějším aspektem skladatelské biografie Muchové je fakt, že skladatelčina tvorba, která čítá více než sedmdesát orchestrálních, komorních a vokálních skladeb, „až na několik málo výjimek neopustila privátní sféru skladatelčina domova“: “skladatelka [se] během svého života nesnažila svou hudbu jakýmkoliv způsobem propagovat, neusilovala o vydávání svých skladeb a nevyhledávala příležitosti pro jejich koncertní provozování” (7). Muchové veřejné působení se pak pojí především s osobou jejího manžela, spisovatele Jiřího Muchy a tchána, malíře Alfonse Muchy—Muchová tak veřejně vystupovala především jako manželka a snacha slavných mužů. Vacková věnuje pozornost způsobu, jakým Muchová sama svou tvorbu prezentovala i roli, jakou v jejím životě hrála. Vychází při tom především z mimořádně ceněného prameného materiálu téměř 24 hodin nahrávek soukromých rozhovorů se skladatelkou

pořízených rodiným přítelem Chrisem Vinzem mezi lety 2003-2007. Vacková měla také přístup k půzůstalosti skladatelky, na jejímž základě pořídila dosud nejobsáhlejší (i když stále ještě neúplný) soupis skladatelčiných skladeb, který je součástí třetí kapitoly práce. V neposlední řadě pracovala také s publicistickými texty o Muchové a jejími rozhovory s médii, včetně rozhlasových a televizních pořadů, které podrobila kritické analýze.

Ve třech rozsáhlých kapitolách se Vacková postupně věnuje rekonstrukci průběhu skladatelčina života (první kapitola), jejímu vztahu ke komponování (druhá kapitola) a charakteristice skladatelčina díla (třetí kapitola). Ve všech případech kriticky hodnotí a interpretuje jak dosud známá fakta, tak skladatelčin vlastní narativ, který je jejich základním zdrojem. Klade si otázky po kulturním a společenském, ale i soukromém pozadí skladatelčiných životních rozhodnutí, názorů a postojů, a velkou pozornost věnuje také "bílým místům" skladatelčina narativu. Své interpretace pak dává do souvislosti s poznatky (především zahraniční) odborné literatury o ženách v hudbě.

Pronikavost otázek Vackové a jejích kontextuálně bohatých interpretací, její pozornost k detailu a schopnost kriticky číst i zdánlivě přímočará sdělení, činí z její bakalářské práce text zcela mimořádný a v českém kontextu ojedinělý. Vřele tuto práci doporučuji nejen k obhajobě, ale také k publikaci. Navrhuji hodnocení "výborně".

Praha 28. 8. 2016

Mgr. Tereza Havelková